

Fundusze Europejskie

Regulamin wyboru projektów do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach naboru nr FELU.04.06-IP.01-001/23, Działania 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa, Priorytetu IV Efektywne wykorzystanie energii, programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

1.	Podstawy prawne i dokumenty programowe	4
1.1	Regulacje unijne	4
1.2	Regulacje krajowe.....	5
1.3	Dokumenty i wytyczne	6
2.	Wykaz skrótów i pojęć specjalistycznych.....	7
3.	Podstawowe informacje o naborze.....	12
3.1	Informacje o naborze	12
3.2	Zmiany Regulaminu	13
3.3	Alokacja przeznaczona na nabór	13
3.4	Termin, forma i miejsce złożenia wniosku.....	13
3.5	Komunikacja pomiędzy LAWP a wnioskodawcą.....	15
3.6	Anulowanie złożonego wniosku	15
4.	Wymagania szczegółowe dla podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy (BGK).....	16
4.1	Podmiot uprawniony.....	16
4.2	Cel postępowania	16
4.3	Kluczowe limity i ograniczenia w zakresie projektu.....	16
4.4	Wskaźniki w projekcie	16
5.	Wymagania szczegółowe dla ostatecznych odbiorców	16
5.1	Podmioty uprawnione.....	16
5.2	Cele finansowanych inwestycji końcowych	17
5.3	Typy finansowanych inwestycji końcowych.....	17
5.4	Kluczowe limity, ograniczenia oraz preferencje w zakresie inwestycji końcowych.....	17
5.5	Lokalizacja finansowanych inwestycji końcowych.....	19
6.	Zasady finansowania projektu	19
6.1	Rodzaj i zasady wsparcia (pomoc de minimis/pomoc publiczna/bez pomocy)	19
6.2	Poziomy i kwoty dofinansowania projektu.....	19
6.3	Zasady kwalifikowalności	19
6.4	Wydatki kwalifikowalne (katalog wydatków kwalifikowalnych)	20
6.4.1	Wydatki kwalifikowalne dla podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy (BGK).	20
6.4.2	Wydatki kwalifikowalne dla ostatecznych odbiorców	20
6.5	Łączenie instrumentów finansowych z dotacją	20
7.	Procedura oceny	21
7.1	Zasady ogólne	21
7.2	Ocena formalna	21

7.3	Ocena merytoryczna.....	23
7.4	Udział ekspertów w procesie oceny	25
8.	Wybór projektów do dofinansowania	25
8.1	Zakończenie oceny i wybór projektów do dofinansowania.....	25
8.2	Wybór projektów do dofinansowania w przypadku zwiększenia alokacji lub pojawienia się wolnych środków.....	25
9.	Warunki zawarcia umowy o finansowaniu	25
9.1	Dopuszczalne zmiany przed zawarciem umowy o finansowaniu	25
9.2	Procedury poprzedzające zawarcie umowy o finansowaniu	26
9.2.1	Rejestracja w SL2021 Projekty.....	26
9.2.2	Załączniki wymagane przed podpisaniem umowy o finansowaniu.....	26
9.2.3	Przesłanki, mogące skutkować odmową podpisania umowy o finansowaniu.....	27
9.2.4	Skierowanie do ponownej oceny	28
9.3	Podpisanie umowy o finansowaniu	28
10.	Procedura odwoławcza.....	29
11.	Polityki horyzontalne.....	29
11.1	Zasada równości kobiet i mężczyzn.....	29
11.2	Zasada równości szans i niedyskryminacji.....	30
11.3	Zasada zrównoważonego rozwoju.....	34
11.4	Zasada „nie czyń poważnych szkód”	34
12.	Unieważnienie postępowania	35
13.	Klauzula informacyjna dla wnioskodawców oraz beneficjentów	36
14.	Załączniki.....	38

1. Podstawy prawne i dokumenty programowe

1.1 Regulacje unijne

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z 30.06.2021 r.), dalej zwane Rozporządzeniem ogólnym;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231/60 z 30.06.2021 r.), dalej zwane Rozporządzeniem EFRR;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193/1 z 30.07.2018 r., z późn.zm.), dalej zwane Rozporządzeniem finansowym;
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.06.2014 r., z późn. zm.), dalej zwane Rozporządzeniem 651/2014;
- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 352/1 z 24.12.2013 r., z późn. zm.), dalej zwane Rozporządzeniem 1407/2013;
- Rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) Nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 312/1 z 23.12.1995 r.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). (Dz. Urz. UE L 119/1 z 04.05.2016 r., z późn. zm.), dalej zwane RODO;
- Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1588 z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz. Urz. UE L 248/1 z 24.09.2015 r., z późn. zm.);
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012 r., z późn. zm.), dalej zwany TFUE;

- Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 262/1 z 19.07.2016 r.);

1.2 Regulacje krajowe

- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r., poz. 1079), dalej zwana ustawą wdrożeniową;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 702);
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902);
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775, z późn. zm), dalej zwana KPA;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U. z 2021 r., poz. 2179);
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2022, poz. 2055);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r., Nr 53, poz. 312, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2010 r., Nr 53, poz. 312 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i polityki regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2062).

1.3 Dokumenty i wytyczne

- Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, zatwierdzony decyzją wykonawczą KE C(2022)8382 z dnia 24 listopada 2022 r., dalej zwany FEL 2021-2027;
- Umowa partnerstwa na lata 2021-2027, zatwierdzona decyzją wykonawczą KE C(2022)4640 z dnia 30 czerwca 2022 r., dalej Umowa partnerstwa;
- Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, zatwierdzony uchwałą nr CDLXXV/8386/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 26 czerwca 2023 r. dalej zwany SZOP;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, przyjęta uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r.;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, przyjęta uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r., przyjęta uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.;
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2030 roku, przyjęta uchwałą nr XXIV/407/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.;
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, przyjęta uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r.;
- Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 wraz z załącznikiem nr 2 Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące korzystania z usług ekspertów w programach na lata 2021-2027;
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027;
- Wytyczne dotyczących sposobu korygowania nieprawidłowych wydatków na lata 2021-2027;
- Ocena ex-ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027 w województwie lubelskim wraz z aktualizacją.

2. Wykaz skrótów i pojęć specjalistycznych

alokacja – kwota środków z EFRR przeznaczona na nabór;

beneficjent – beneficjent w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 2 pkt 9 Rozporządzenia ogólnego, oznacza:

- a) podmiot publiczny lub prywatny, podmiot mający osobowość prawną lub niemający osobowości prawnej lub osobę fizyczną, odpowiedzialne za inicjowanie operacji lub inicjowanie i wdrażanie operacji;
- b) w kontekście partnerstw publiczno-prywatnych („PPP”) – podmiot publiczny inicjujący operację PPP lub partnera prywatnego wybranego do jej wdrażania;
- c) w kontekście programów pomocy państwa – przedsiębiorstwo, które otrzymuje pomoc;
- d) w kontekście pomocy de minimis udzielanej zgodnie z rozporządzeniami Komisji (UE) nr 1407/2013 lub (UE) nr 717/2014 państwo członkowskie może zdecydować, że beneficjentem (...) jest podmiot udzielający pomocy, w przypadku gdy jest on odpowiedzialny za inicjowanie operacji lub za inicjowanie i wdrażanie operacji;
- e) w kontekście instrumentów finansowych – podmiot, który wdraża fundusz powierniczy, lub, jeżeli nie istnieje struktura z funduszem powierniczym, podmiot wdrażający fundusz szczegółowy, lub, jeżeli instytucja zarządzająca zarządza instrumentem finansowym – instytucję zarządzającą;

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego;

CST2021 - Centralny System Teleinformatyczny 2021, tj. system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e Rozporządzenia ogólnego, którego budowę, rozwój i utrzymanie zapewnia minister odpowiedzialny za rozwój regionalny;

dzień/dni – ilekroć w Regulaminie mówi się o „dniu” lub „dniach”, rozumie się przez to dni kalendarzowe;

dni robocze - dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;

dofinansowanie – dofinansowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej - finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

DZ PR – Departament Zarządzania Programami Regionalnymi w UMWL;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

FE – Fundusze Europejskie;

FEL 2021-2027 – program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

fundusz powierniczy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 20 Rozporządzenia ogólnego, oznacza fundusz utworzony na odpowiedzialność instytucji zarządzającej w ramach co najmniej jednego programu w celu wdrażania co najmniej jednego funduszu szczegółowego;

fundusz szczegółowy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia ogólnego, oznacza fundusz, za pomocą którego fundusz powierniczy dostarcza produkty finansowe ostatecznym odbiorcom – fundusz ustanowiony przez partnera finansującego w ramach umowy operacyjnej;

instrument finansowy – instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 2 pkt 16 Rozporządzenia ogólnego, oznacza formę wsparcia udzielanego w ramach struktury, z wykorzystaniem której produkty finansowe są dostarczane ostatecznym odbiorcom – zgodnie z art. 58 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego instrumenty finansowe zapewniają wsparcie ostatecznym odbiorcom wyłącznie na inwestycje zarówno w rzeczowe aktywa trwałe, jak i wartości niematerialne i prawne, a także kapitał obrotowy, które uznaje się jako finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych;

inwestycja końcowa – oznacza przedsięwzięcie realizowane przez ostatecznego odbiorcę, na które przeznaczone jest wsparcie w postaci produktu finansowego udzielane na podstawie umowy inwestycyjnej;

IP – instytucja pośrednicząca, o której mowa w art. 2 pkt 10 ustawy wdrożeniowej, której została powierzona w drodze porozumienia albo umowy zawartych z IZ realizacja zadań w ramach FEL 2021-2027 - LAWP;

IZ – instytucja zarządzająca, o której mowa w art. 2 pkt 12 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 71 Rozporządzenia ogólnego – Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 tj. ZWL;

KE – Komisja Europejska;

KM FEL – komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 Rozporządzenia ogólnego - Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

KOP – Komisja Oceny Projektów, tj. komisja, o której mowa w art. 53 ustawy wdrożeniowej, powołana do oceny projektów;

KPA – Kodeks postępowania administracyjnego;

kryteria wyboru projektów – kryteria, o których mowa w art. 2 pkt 16 ustawy wdrożeniowej, umożliwiające ocenę projektu, zatwierdzone przez KM FEL;

kwalfikowany podpis elektroniczny – zgodnie z art. 3 pkt 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE, zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego, gdzie podpis elektroniczny oznacza dane w postaci elektronicznej, które są dołączone lub logicznie powiązane z danymi w postaci elektronicznej, i które użyte są przez podpisującego jako podpis;

LAWP – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie;

małe przedsiębiorstwo - zgodnie z definicją zawartą w Załączniku I do Rozporządzenia 651/2014 przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 milionów EUR;

mikroprzedsiębiorstwo - zgodnie z definicją zawartą w Załączniku I do Rozporządzenia 651/2014, przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 milionów EUR;

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa;

nabór – okres, w którym wnioskodawcy mogą składać wnioski o dofinansowanie;

nieprawidłowość – zgodnie z art. 2 pkt 17 ustawy wdrożeniowej, na podstawie art. 2 pkt 31 Rozporządzenia ogólnego, oznacza każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem;

operacja – zgodnie z art. 2 pkt 4 Rozporządzenia ogólnego oznacza:

- a) projekt, umowę, działanie lub grupę projektów wybrane w ramach danych programów;
- b) w kontekście instrumentów finansowych – wkład z programu do instrumentu finansowego oraz późniejsze wsparcie finansowe udzielane na rzecz ostatecznych odbiorców z tego instrumentu finansowego;

opłaty za zarządzanie – na podstawie art. 2 pkt 26 Rozporządzenia ogólnego, oznaczają cenę za świadczone usługi, określoną w umowie o finansowaniu między instytucją pośredniczącą (LAWP) a podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy lub fundusz szczegółowy; oraz w stosownych przypadkach, między podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy a podmiotem wdrażającym fundusz szczegółowy;

ostateczny odbiorca – na podstawie art. 2 pkt 18 Rozporządzenia ogólnego, oznacza osobę prawną lub fizyczną, która otrzymuje wsparcie z Funduszy za pośrednictwem beneficjenta funduszu małych projektów lub z instrumentu finansowego;

partner finansujący - podmiot wdrażający instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 22 Rozporządzenia Ogólnego, w tym bank, instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub inny podmiot, publiczny lub prywatny, wybrany przez BGK zgodnie z postanowieniami umowy o finansowaniu w celu wdrażania funduszu szczegółowego;

podmiot wdrażający instrument finansowy – na podstawie art. 2 pkt 22 Rozporządzenia ogólnego, oznacza podmiot prawa publicznego lub prywatnego realizujący zadania funduszu powierniczego lub funduszu szczegółowego;

podmiot wdrażający fundusz powierniczy – Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK);

podmioty wdrażające fundusz szczegółowy – partnerzy finansujący, wybrani przez BGK w celu wdrażania funduszu szczegółowego;

podwójne finansowanie – niedozwolone finansowanie, określone w Podrozdziale 2.3 pkt 2 Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;

pomoc de minimis - pomoc przyznawana na podstawie Rozporządzenia 1407/2013;

pomoc publiczna - pomoc sektorowa udzielana na podstawie Rozporządzenia 651/2014, tj. pomoc spełniająca łącznie następujące warunki:

- a) jest przyznawana przedsiębiorstwom przez Państwo lub pochodząca ze środków państwowych,

- b) jest udzielana na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- c) ma charakter selektywny (jest dostępna wyłącznie dla ograniczonej grupy beneficjentów i/lub sektorów gospodarki),
- d) grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE;

portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego - portal Funduszy Europejskich na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl;

projekt – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności albo Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu – projekt objęty wnioskiem o dofinansowanie, złożonym przez BGK;

postępowanie – zgodnie z wykazem pojęć, zawartym w Wytocznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027, postępowanie w zakresie wyboru projektów, obejmujące nabór i ocenę wniosków o dofinansowanie oraz rozstrzygnięcie w zakresie przyznania dofinansowania;

produkt finansowy – na podstawie art. 2 pkt 17 Rozporządzenia ogólnego oznacza inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe oraz pożyczki i gwarancje. Zgodnie z definicją w art. 2 rozporządzenia finansowego, gdzie:

- a) „pożyczka” oznacza umowę zobowiązującą pożyczkodawcę do udostępnienia pożyczkobiorcy uzgodnionej kwoty na uzgodniony okres, zgodnie z którą to umową pożyczkobiorca ma obowiązek spłacić tę kwotę w uzgodnionym terminie;
- b) „gwarancja” oznacza pisemne zobowiązanie do przyjęcia odpowiedzialności za całość lub część długu lub zobowiązania osoby trzeciej lub za pomyślne wykonanie przez nią zobowiązań w przypadku wystąpienia zdarzenia, które uruchamia taką gwarancję, takiego jak niewykonanie zobowiązań z tytułu pożyczki;
- c) „inwestycja kapitałowa” oznacza wniesienie do spółki kapitału, zainwestowanego bezpośrednio lub pośrednio w zamian za całkowite lub częściowe udziały w strukturze własności tej spółki, przy czym inwestor kapitałowy może sprawować pewną kontrolę nad zarządzaniem spółką oraz może mieć udział w zyskach spółki;
- d) „inwestycja quasi-kapitałowa” oznacza rodzaj finansowania mieszczący się między finansowaniem kapitałowym a finansowaniem dłużnym, o poziomie ryzyka wyższym niż dług uprzywilejowany, a niższym niż kapitał podstawowy, i który może mieć taką strukturę jak dług, zazwyczaj niezabezpieczony i podporządkowany, a w niektórych przypadkach wymieniający na udziały lub na udziały preferencyjne;

Regulamin - regulamin wyboru projektów, o którym mowa w art. 51 ustawy wdrożeniowej – niniejszy Regulamin wyboru projektów dotyczący naboru nr FELU.04.06-IP.01-001/23, w ramach Działania 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa FEL 2021-2027;

SHRIMP – System Harmonogramowania Rejestracji i Monitorowania Pomocy Publicznej;

SL2021 Projekty – aplikacja w CST2021, za pośrednictwem której, wnioskodawca po wyborze projektu do dofinansowania przedkłada wymagane załączniki, niezbędne do podpisania umowy o finansowaniu, a następnie podpisuje umowę o finansowaniu. Na późniejszym etapie SL2021

Projekty wykorzystywany jest do rozliczania projektu (wnioski o płatność, wnioski o zmianę w projekcie, aneksy do umowy itd.);

Strategia Inwestycyjna z Biznesplanem - dokument zawierający co najmniej elementy, o których mowa odpowiednio w lit. a oraz b ust. 1 załącznika nr X do Rozporządzenia ogólnego, stanowiący obligatoryjny załącznik do wniosku o dofinansowanie oraz do umowy o finansowaniu.

SZOP – dokument, o którym mowa w art. 2 pkt 31 ustawy wdrożeniowej, przygotowany i przyjęty przez IZ, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu - Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;

UE – Unia Europejska;

umowa inwestycyjna – umowa zawierana między podmiotem wdrażającym fundusz szczegółowy (partnerem finansującym) a ostatecznym odbiorcą, w celu wsparcia inwestycji końcowej z wykorzystaniem produktu finansowego, określająca między innymi zakres wsparcia udzielanego ostatecznemu odbiorcy z instrumentu finansowego i zasady zwrotu tego wsparcia przez ostatecznego odbiorcę;

umowa o finansowaniu – umowa, o której mowa w art. 2 pkt 32 lit. a) ustawy wdrożeniowej - umowa zawarta między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, spełniająca warunki, o których mowa w art. 59 ust. 5 lit. a)

Rozporządzenia ogólnego, określająca zasady i warunki wkładów z programu do instrumentów finansowych, zawierana między należycie umocowanymi przedstawicielami instytucji pośredniczącej (LAWP) i podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy;

umowa operacyjna – umowa o finansowaniu, o której mowa w art. 59 ust. 5 lit. b) Rozporządzenia ogólnego, określająca zasady i warunki wkładów z programu do instrumentów finansowych, zawierana między należycie umocowanymi przedstawicielami podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy i podmiotu wdrażającego fundusz szczegółowy – umowa zawarta pomiędzy BGK a partnerem finansującym;

UMWL – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie;

uodparnianie na zmiany klimatu – w rozumieniu art. 2 pkt 42 Rozporządzenia ogólnego oznacza proces mający na celu zapobieganie podatności infrastruktury na potencjalne długoterminowe skutki zmian klimatu, przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzegania zasady „efektywności energetycznej przede wszystkim” oraz zgodności poziomu emisji gazów cieplarnianych wynikających z projektu z celem osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 r.;

wniosek - wniosek o dofinansowanie projektu (formularz wniosku wraz z załącznikami), w którym zawarte są informacje na temat wnioskodawcy oraz opis projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, złożony przez wnioskodawcę w wersji elektronicznej za pośrednictwem WOD2021;

wnioskodawca – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 34 ustawy wdrożeniowej, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

WOD2021 – aplikacja Wnioski o dofinansowanie w CST2021, za pośrednictwem której wnioskodawca składa wniosek;

wydatki kwalifikowalne - wydatki poniesione w związku z realizacją projektu, spełniające wszystkie warunki, pozwalające uznać je za kwalifikowalne, określone w: FEL 2021-2027, SZOP, Regulaminie, Wytycznych wydanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej oraz aktach prawa powszechnie obowiązującego mających zastosowanie do beneficjenta lub projektu;

wytyczne – instrument prawny, o którym mowa w art. 2 pkt 38 ustawy wdrożeniowej. Wytyczne wydawane są przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

ZWL – Zarząd Województwa Lubelskiego.

3. Podstawowe informacje o naborze

3.1 Informacje o naborze

1. Wybór projektu dokonywany jest w sposób niekonkurencyjny.
2. Instytucja może wybierać projekty w sposób niekonkurencyjny, jeżeli zaistnieją łącznie dwie przesłanki z art. 44 ust. 2 ustawy wdrożeniowej. W przedmiotowym naborze z uwagi na spełnienie dwóch przesłanek z ww. art. 44 ustawy wdrożeniowej, tj. wnioskodawca, ze względu na charakter i cel projektu, jest jednoznacznie określony przed rozpoczęciem postępowania oraz projekt będzie realizowany w formie instrumentu finansowego, ma zastosowanie w przedmiotowym naborze ww. sposób niekonkurencyjny wyboru projektów.
3. Nabór ma charakter zamknięty, co oznacza, że jest ograniczony datą rozpoczęcia i zakończenia i tylko w tym terminie możliwe jest składanie wniosków.
4. Postępowanie przeprowadzane jest jawnie, z zapewnieniem dostępu do informacji o danym postępowaniu i informacji o podjętych w ramach danego postępowania rozstrzygnięciach.
5. LAWP udziela wyjaśnień poprzez:
  - konsultacje elektroniczne, pytania należy przysyłać na adres e-mail: lawp@lubelskie.pl,
  - konsultacje telefoniczne pod numerem tel. (81) 46-23-831 oraz (81) 46-23-812,
  - konsultacje pisemne, pytania należy przysyłać pocztą tradycyjną na adres: Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie, ul. Wojciechowska 9A, 20-704 Lublin,
  - konsultacje w siedzibie LAWP, ul. Wojciechowska 9A, 20-704 Lublin.
6. Niezależnie od faktu, czy dane postępowanie się zakończyło, LAWP na wniosek wnioskodawcy, udziela informacji ogólnych o postępowaniu, w którym uczestniczy wnioskodawca, udziela informacji związanych z udziałem tego wnioskodawcy w postępowaniu, jak również zapewnia wnioskodawcy, na jego wniosek, możliwość dostępu do dokumentów dotyczących oceny jego projektu, z zachowaniem anonimowości osób oceniających.
7. Dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawcę nie podlegają udostępnieniu w trybie przepisów Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
8. Dokumenty i informacje wytworzone lub przygotowane przez LAWP w związku z oceną projektu nie podlegają do czasu zakończenia postępowania udostępnieniu w trybie

przepisów Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej oraz Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

3.2 Zmiany Regulaminu

1. Regulamin może ulegać zmianom do czasu zakończenia postępowania.
2. Zmiany nie mogą dotyczyć wskazania sposobu wyboru projektów do dofinansowania i jego opisu, chyba, że konieczność dokonania zmian wynika z wejścia w życie przepisów odrębnych.
3. Zmiana Regulaminu w zakresie kryteriów wyboru projektów, możliwa jest wyłącznie, jeżeli w ramach danego postępowania nie został złożony żaden wniosek.
4. W przypadku zmiany Regulaminu, LAWP udostępnia wnioskodawcy zmieniony Regulamin wraz z uzasadnieniem zmiany i terminem od którego zmiany są stosowane, w taki sam sposób, w jaki nastąpiło pierwotne udostępnienie.
5. W przypadku zmiany Regulaminu, z zastrzeżeniem pkt 3, jeśli w naborze złożono wniosek, LAWP niezwłocznie i indywidualnie informuje wnioskodawcę o tym fakcie drogą elektroniczną na adres e-mail wskazany w złożonym wniosku o dofinansowanie.
6. Ponadto, w przypadku zmiany Regulaminu w zakresie kryteriów wyboru projektów, o którym mowa w pkt. 3, termin naboru odpowiednio ulega wydłużeniu.

3.3 Alokacja przeznaczona na nabór

1. Wkład finansowy na rzecz instrumentów finansowych, stanowiący dofinansowanie projektu, wnoszony do funduszu powierniczego z EFRR wynosi 240 888 850,81 PLN, co stanowi równowartość 53 252 758,00 EURO.
2. Kwota alokacji określona w pkt. 1 w PLN została przeliczona na podstawie kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego, obowiązującego w miesiącu, w którym zatwierdzono Regulamin¹.
3. Wybór do dofinansowania w ramach danego postępowania odbywa się w granicach dostępnych środków, po ponownym przeliczeniu alokacji wg kursu EUR określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego, obowiązującego w miesiącu, w którym dokonywany będzie wybór.
4. Kwota dostępnej alokacji podlega też przeliczeniu przed podpisaniem umowy o finansowaniu (wg kursu określonego w załączniku nr 32 do Kontraktu Programowego, obowiązującego w miesiącu zawarcia umowy).

3.4 Termin, forma i miejsce złożenia wniosku

1. Wniosek składa się wraz z załącznikami, wyłącznie w formie elektronicznej (dokumentacja aplikacyjna), na podstawie art. 52 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.

---

¹ Kurs z miesiąca czerwca 2023 r., 1 EUR = 4,5235 PLN.

2. Wniosek o dofinansowanie oraz załączniki składa się wyłącznie za pośrednictwem WOD2021, dostępnym na stronie <https://wod.cst2021.gov.pl>. Załączniki do wniosku stanowią integralną część wniosku o dofinansowanie w WOD2021.
3. LAWP udostępnia do wypełnienia wniosek w WOD2021 w dniu rozpoczęcia naboru.
4. Dokumentacja aplikacyjna, o której mowa w pkt. 1, składa się z wniosku o dofinansowanie (sporządzonego w wersji elektronicznej w aplikacji WOD2021) oraz załączników, stanowiących integralną część wniosku w WOD2021.
5. Wniosek należy wypełnić i złożyć zgodnie z instrukcją dotyczącą przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie (załącznik nr 1 do Regulaminu).
6. Instrukcje związane z techniczną obsługą WOD2021 (Instrukcje użytkownika Aplikacji WOD2021 Wnioski o dofinansowanie - Część ogólna i część Wnioskodawca) stanowią załączniki nr 2 i 3 do Regulaminu.
7. Informacja w zakresie obligatoryjnych załączników do wniosku znajduje się w Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie, stanowiącej załącznik nr 5 do Regulaminu. Ww. instrukcja zawiera również opis wymogów, jakie muszą spełniać załączniki. Szczegółowe instrukcje w zakresie wypełniania załączników, które należy sporządzić na wzorach udostępnianych przez LAWP (np. Informacja do wniosku o dofinansowanie), znajdują się bezpośrednio we wzorach tych załączników.
8. Każdy załącznik składany do wniosku musi zostać podpisany elektronicznym podpisem kwalifikowanym, co oznacza, że aby wnioskodawca mógł ubiegać się o wsparcie i złożyć dokumenty spełniające wymogi Regulaminu musi posiadać ww. podpis kwalifikowany.
9. Zgodnie z art. 47 ustawy wdrożeniowej LAWP może wymagać od wnioskodawców oświadczeń na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, niezbędnych do oceny. Zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi wyboru projektów na lata 2021-2027, aby ww. oświadczenia spełniły wymogi, o których mowa w art. 47 ustawy wdrożeniowej muszą być opatrzone klauzulą o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń oraz podpisane podpisem kwalifikowanym.
10. Załączniki wypełniane przez wnioskodawcę na wzorach udostępnianych przez LAWP oraz oświadczenia załączane do wniosku jako załączniki stanowią oświadczenia, o których mowa w pkt. 9 i podpisanie ich jest wymogiem wynikającym z przepisów prawa. W przypadku pozostałych załączników, stanowiących kopie dokumentów (np. sprawozdania finansowe, zeznania podatkowe, dokumenty potwierdzające wykonalność projektu, doświadczenie, komplementarność itp.), podpisanie się pod dokumentem podpisem kwalifikowanym oznacza potwierdzenie go za zgodność z oryginałem.
11. LAWP, zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi wyboru projektów na lata 2021-2027 (Rozdz. 7 pkt 17, w związku z art. 52 ust. 1 ustawy wdrożeniowej) nie może przyjąć wniosku złożonego w inny sposób (np. w wersji papierowej), niż sposób, o którym mowa w pkt. 2. Wniosek i/lub załączniki złożone w innej formie niż w WOD2021 nie są poddawane ocenie.
12. Wniosek należy złożyć w WOD2021 w terminie od **11.07.2023 r.** do **27.07.2023 r.**
13. LAWP może podjąć decyzję o wydłużeniu lub skróceniu terminu naboru, o którym mowa w pkt. 12.

14. LAWP może podjąć decyzję o skróceniu terminu naboru, w przypadku gdy wnioskodawca wraz z wnioskiem przedłoży oświadczenie, że przedmiotowy wniosek o dofinansowanie jest ostateczną i oficjalną wersją wniosku przedłożoną do oceny, oraz że wnioskodawca nie zamierza anulować wniosku w celu złożenia kolejnej jego wersji w ramach naboru. Złożenie wskazanego oświadczenia wraz z wnioskiem jest tożsame z zawnioskowaniem przez wnioskodawcę o skrócenie terminu naboru.
15. W przypadku skrócenia terminu naboru, o którym mowa w pkt. 14, nabór będzie trwał nie mniej niż 1 dzień, od dnia zatwierdzenia zmiany Regulaminu, o której mowa w pkt. 17.
16. LAWP może podjąć decyzję o wydłużeniu naboru, gdy:
- wystąpi awaria WOD2021/CST2021;
  - wartość wnioskowanego wsparcia w złożonym w ramach naboru wniosku nie wyczerpuje alokacji przeznaczonych na nabór;
  - zwiększeniu ulegnie alokacja przeznaczona na nabór;
  - zmianie ulegną przepisy prawa, mające wpływ na regulacje zawarte w Regulaminie, ale nie skutkujące koniecznością anulowania naboru;
  - zmianie ulegną kryteria wyboru projektów, z zastrzeżeniem, że w ramach naboru nie złożono żadnego wniosku.
17. W przypadku zmiany terminu naboru zmianie ulega Regulamin, zgodnie z rozdz. 3.2.
18. Po złożeniu przez wnioskodawcę w ramach naboru wniosku wraz z załącznikami w WOD2021 otrzymuje on status „Przesłany”. Pojawia się również informacja o nadanym numerze wniosku i sumie kontrolnej, a także data i czas złożenia wniosku.

3.5 Komunikacja pomiędzy LAWP a wnioskodawcą

- Komunikacja pomiędzy LAWP a wnioskodawcą (z wyłączeniem ewentualnego Pisma ws. negatywnej oceny lub Pisma ws. odmowy podpisania umowy o finansowaniu), odbywa się:
  - na etapie naboru (po złożeniu wniosku) i na etapie oceny - za pośrednictwem WOD2021 oraz w przypadku informacji dotyczącej wyboru projektu do dofinansowania – w formie pisemnej, listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru;
  - na etapie po wyborze projektu do dofinansowania (z wyłączeniem przypadku, gdy projekt skierowany jest do ponownej oceny, po wyborze do dofinansowania, który uwzględnia sposób komunikacji w lit. a) – za pośrednictwem SL2021 Projekty.
- Szczegółowe informacje o danej ścieżce komunikacji (WOD2021, e-mail, SL2021 Projekty) znajdują się każdorazowo przy opisie poszczególnych procedur i czynności, opisanych w Regulaminie.
- Pismo ws. negatywnej oceny lub Pismo ws. odmowy podpisania umowy o finansowaniu wysyłane są za pośrednictwem operatora pocztowego w formie pisemnej, listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

3.6 Anulowanie złożonego wniosku

- Wnioskodawca w aplikacji WOD2021, na każdym etapie po złożeniu wniosku do czasu podpisania umowy o finansowaniu ma możliwość anulowania złożonego wniosku, bez podania przyczyny.

2. Anulowanie wniosku na etapie naboru jest równoznaczne z wycofaniem danego wniosku z naboru. W takim przypadku do czasu zakończenia naboru wnioskodawca może ponownie złożyć wnioski.
3. Anulowanie wniosku na etapie oceny jest równoznaczne z wycofaniem wniosku z oceny i wnioskodawca nie będzie miał możliwości złożenia wniosku ponownie lub przywrócenia go do oceny.
4. Anulowanie wniosku po zakończeniu oceny wniosku, jednak przed podpisaniem umowy o finansowaniu jest równoznaczne z rezygnacją z podpisania umowy o finansowaniu.
5. Szczegółowe zasady postępowania w celu anulowania wniosku znajdują się w instrukcji dotyczącej przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie (załącznik nr 1 do Regulaminu).

4. Wymagania szczegółowe dla podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy (BGK)

4.1 Podmiot uprawniony

W przypadku przedmiotowego naboru podmiotem uprawnionym do aplikowania jest Bank Gospodarstwa Krajowego, jako podmiot wdrażający fundusz powierniczy, który został jednoznacznie określony na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy wdrożeniowej.

4.2 Cel postępowania

Celem postępowania jest wybór do dofinansowania projektu w ramach Działania 4.6 „Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa”, przyczyniającego się do realizacji Celu szczegółowego: „2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych”, wskazanego w FEL 2021-2027, poprzez udzielenie ostatecznym odbiorcom wsparcia w formie instrumentów finansowych (pożyczek oraz dotacji w ramach jednej operacji instrumentu finansowego), za pośrednictwem wybranych w tym celu podmiotów wdrażających fundusze szczegółowe (partnerów finansujących).

4.3 Kluczowe limity i ograniczenia w zakresie projektu

1. Wsparcie nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia 651/2014 oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia 1407/2013.
2. Wsparcie musi być zgodne z Wytocznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

4.4 Wskaźniki w projekcie

1. Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru wszystkich adekwatnych do zakresu projektu wskaźników produktu oraz rezultatu.
2. Zestawienie wskaźników znajduje się w załączniku nr 6 do Regulaminu.

5. Wymagania szczegółowe dla ostatecznych odbiorców

5.1 Podmioty uprawnione

Ostatecznymi odbiorcami mogą być wyłącznie:

- a) Mikro i małe przedsiębiorstwa (zgodnie z definicją zawartą w Załączniku I do Rozporządzenia 651/2014);

- b) Spółki prawa handlowego w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki.

5.2 Cele finansowanych inwestycji końcowych

Inwestycje końcowe mają na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz ciepłej w sektorze przedsiębiorstw, co przełoży się na spadek kosztów działalności i utrzymanie konkurencyjnej pozycji na rynku. Dla zmniejszenia zapotrzebowania na energię, potrzebny jest kompleksowy zakres działań modernizacyjnych, zarówno w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych w połączeniu z wymianą systemów ogrzewania na systemy niskoemisyjne wraz z instalacją urządzeń OZE. Wytwarzanie energii z OZE będzie istotnym elementem obniżającym emisyjność przemysłu.

5.3 Typy finansowanych inwestycji końcowych

1. Podnoszenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach wynikające z audytu (np. ograniczenie energochłonności, energooszczędne oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne, modernizacja systemu grzewczego, minimalizacja strat ciepła, obiegi zamknięte, instalacja urządzeń OZE).
2. Kompleksowa termomodernizacja budynków w przedsiębiorstwach wraz z instalacją urządzeń OZE.
3. Zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa.
4. Zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w procesach wytwórczych w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana instalacji technologicznych oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych.
5. Przebudowa/wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe, w tym zastosowanie systemów grzewczych opartych na niskoemisyjnych źródłach energii/OZE wraz z przyłączami budynków do sieci gazowej i miejskiej sieci ciepłowniczej połączona z termomodernizacją budynków z wyłączeniem inwestycji w budownictwie jednorodzinny.

5.4 Kluczowe limity, ograniczenia oraz preferencje w zakresie inwestycji końcowych.

1. Wsparcie inwestycji końcowych, stanowiące pomoc publiczną i pomoc de minimis, nie może być udzielone w zakresie w jakim jest wykluczone w art. 1 ust. 2 - 5 Rozporządzenia 651/2014 oraz w art. 1 ust. 1 Rozporządzenia 1407/2013.
2. W przypadku, gdy wsparcie w zakresie inwestycji końcowej stanowi pomoc publiczną muszą zostać spełnione warunki określone w Rozporządzeniu ogólnym, Rozporządzeniu EFRR, Rozporządzeniu 651/2014.
3. W przypadku, gdy wsparcie w zakresie inwestycji końcowej stanowi pomoc de minimis muszą zostać spełnione warunki określone w Rozporządzeniu ogólnym, Rozporządzeniu EFRR oraz Rozporządzeniu 1407/2013.
4. Wsparcie inwestycji końcowych musi być zgodne z Wytocznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.
5. Finansowanie inwestycji końcowych jest możliwe wyłącznie, jeżeli są one finansowo wykonalne i nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych, zgodnie

z Podrozdziałem 3.9 Instrumenty finansowe Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

6. Wydatki kwalifikowalne w ramach wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców mogą obejmować jedynie te elementy inwestycji końcowej, które w dniu zawarcia umowy operacyjnej nie zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone.
7. Kwalifikowalność inwestycji końcowych uzależniona jest od zgodności z Regulaminem, SZOP, FEL 2021-2027, Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz wszystkimi obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego.
8. Wszystkie wspierane inwestycje końcowe muszą wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂, pyłu PM 10 oraz PM 2,5 do atmosfery zgodnie z zapisami Dyrektywy 2008/50/WE (zmienionej Dyrektywą 2015/1480/WE) lub wzrostu wykorzystania OZE.
9. Wszystkie planowane inwestycje końcowe w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych muszą wynikać ze zidentyfikowanych potrzeb wskazanych w audycie energetycznym (stanowiącym obligatoryjny element projektu).
10. W ramach inwestycji końcowych oszczędność energii pierwotnej musi kształtować się na poziomie nie niższym niż 30% (wyjątek stanowią budynki wpisane do rejestru zabytków lub podlegające ochronie konserwatorskiej).
11. W ramach inwestycji końcowych dotyczących wymiany pieców węglowych zastosowanie ma preferencja według następującej hierarchii źródeł ciepła: 1. OZE, 2. Piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie.
12. Inwestycje końcowe, które dotyczą poprawy efektywności energetycznej muszą opierać się o założenia wynikające z Dyrektywy 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej. W przypadku realizacji projektów dotyczących głębokiej termomodernizacji konieczne jest spełnienie warunków odnoszących się w szczególności do art. 9c ww. Dyrektywy 2018/2002, w związku ze zmianami dotyczącymi opomiarowania i informacji o rozliczeniach.
13. W przypadku inwestycji końcowych dotyczących termomodernizacji budynków na obszarze występowania gatunków chronionych wymagane jest posiadanie ekspertyzy ornitologicznej/chiropterologicznej. Ostateczny odbiorca zobligowany będzie do złożenia wraz z wnioskiem o pożyczkę oświadczenia o zobowiązaniu się do uzyskania ekspertyzy ornitologicznej i/lub chiropterologicznej najpóźniej na dzień rozpoczęcia rzeczowej realizacji inwestycji końcowej.
14. Inwestycje końcowe dotyczące energooszczędnego oświetlenia muszą być zgodne z Dyrektywą 2009/125/UE, zmienioną dyrektywą 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, zamiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE.
15. W ramach inwestycji końcowych nie dopuszcza się montażu instalacji OZE na dachu pokrytym wyrobami zawierającymi azbest.

16. W ramach inwestycji końcowych, dodatkowe koszty, niewynikające z audytu energetycznego, mogą zostać uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że przyczyniają się do kompleksowej realizacji szerszych celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii na rzecz Fali renowacji i stanowią jedynie dodatkowy element projektu o wartości maksymalnie 15% kosztów kwalifikowalnych.
17. Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków, w tym w ramach inwestycji końcowej nie można zaliczać do kosztów uzyskania przychodów odpisów z tytułu zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, dokonywanych od tej części ich wartości, która odpowiada poniesionym wydatkom na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie tylko środków lub wartości niematerialnych i prawnych zwróconych podatnikowi w jakiegokolwiek formie (sytuacja taka może zaistnieć w przypadku nieprawidłowego zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów pełnej amortyzacji od środków trwałych współfinansowanych uzyskaną pomocą publiczną lub pomocą de minimis).
18. Premiowane będą inwestycje końcowe, które będą wykazywały największą efektywność kosztową w powiązaniu z efektami oszczędnościowymi oraz redukcją emisji gazów cieplarnianych, oraz które będą realizowane na obszarach o największych stężeniach pyłowych.

5.5 Lokalizacja finansowanych inwestycji końcowych

Inwestycje końcowe muszą być realizowane na terenie województwa lubelskiego.

6. Zasady finansowania projektu

6.1 Rodzaj i zasady wsparcia (pomoc de minimis/pomoc publiczna/bez pomocy)

Projekt wnioskodawcy nie jest objęty pomocą publiczną, natomiast wnioskodawca ma obowiązek zapewnić, aby umowy operacyjne zawierane z partnerami finansującymi zawierały m.in. zobowiązanie partnera finansującego do badania dopuszczalności udzielania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na rzecz ostatecznych odbiorców, a także zapewniania zgodności z właściwymi przepisami dotyczącymi pomocy publicznej lub pomocy de minimis, zgłaszania faktu udzielenia takiej pomocy, wydawania stosownych zaświadczeń oraz składania sprawozdań i informacji o udzielonej pomocy do właściwych instytucji, zgodnie z zapisami umowy o finansowaniu.

6.2 Poziomy i kwoty dofinansowania projektu

1. Maksymalny poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych w projekcie (środki EFRR) – 85%.
2. Minimalny wkład własny beneficjenta – nie mniej niż 15% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

6.3 Zasady kwalifikowalności

1. Wydatki projektu kwalifikują się do wsparcia, wyłącznie jeżeli zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, natomiast okres kwalifikowalności wydatków jest tożsamy z okresem realizacji projektu, określonym w umowie o finansowaniu i rozpoczyna się w dniu podpisania umowy o finansowaniu.
2. Płatności na rzecz ostatecznych odbiorców kwalifikują się do wsparcia wyłącznie w przypadku gdy spełnione są wszystkie wymogi wynikające z Regulaminu, SZOP, FEL

2021-2027, Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 oraz obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego, w szczególności z uwzględnieniem możliwości wystąpienia pomocy publicznej i/lub pomocy de minimis udzielanej dla lub na rzecz ostatecznych odbiorców.

6.4 Wydatki kwalifikowalne (katalog wydatków kwalifikowalnych)

6.4.1 Wydatki kwalifikowalne dla podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy (BGK).

1. Kwalifikowalne są płatności dla lub na rzecz ostatecznych odbiorców oraz płatności z tytułu opłat za zarządzanie (zgodnie z Podrozdziałem 3.9 Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027).
2. Zgodnie z art. 68 ust. 4 Rozporządzenia ogólnego kwota opłat za zarządzanie, o których mowa w punkcie 1, którą można zadeklarować jako wydatki kwalifikowalne, nie może przekroczyć progu wynoszącego 5 % łącznej kwoty wkładów z programu wypłaconej ostatecznym odbiorcom w formie pożyczek.

6.4.2 Wydatki kwalifikowalne dla ostatecznych odbiorców

Kwalifikowalne są wyłącznie inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe oraz inwestycje w wartości niematerialne i prawne, które uznaje się za finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych, z zastrzeżeniem w szczególności zapisów rozdziału 5.4 Kluczowe limity ograniczenia oraz preferencje w zakresie inwestycji końcowych oraz pozostałych zapisów Regulaminu.

6.5 Łączenie instrumentów finansowych z dotacją

1. Instrumenty finansowe mogą być łączone z dotacją w ramach jednej operacji.
2. Wsparcie programu w formie dotacji musi być bezpośrednio związane ze wsparciem z instrumentu finansowego i niezbędne dla danego instrumentu finansowego i nie może przekraczać wartości inwestycji wspieranych przez produkt finansowy (zgodnie z art. 58 ust. 5 Rozporządzenia ogólnego).
3. Dotacje nie mogą być wykorzystywane do refundacji (tzn. spłaty) wsparcia otrzymanego z instrumentów finansowych. Instrumenty finansowe nie mogą być wykorzystywane do prefinansowania dotacji.
4. W zakresie kwalifikowalności, w przypadku łączenia wsparcia w ramach instrumentu z dotacją, zastosowanie mają przepisy Rozporządzenia ogólnego, Rozporządzenia EFRR oraz Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Zgodnie z art. 58 ust. 6 Rozporządzenia ogólnego w przypadku połączonego wsparcia zgodnie z ust. 4 i 5, o których mowa w art. 58 ust. 6 Rozporządzenia ogólnego, dla każdego źródła wsparcia podmiot wdrażający fundusz powierniczy prowadzi oddzielną ewidencję.

5. Zastosowanie dotacji w ramach jednej operacji dotyczyć będzie projektów zakładających osiągnięcie bardziej ambitnych celów, przez co oszczędność energii pierwotnej będzie wyższa od wartości minimalnej 30%, co będzie podlegało weryfikacji na podstawie audytu energetycznego ex-ante i ex-post.

7. Procedura oceny

7.1 Zasady ogólne

1. Ocenie podlega wyłącznie wnioski złożony w WOD2021 wraz z załącznikami.
2. Oceny dokonują wyłącznie członkowie KOP, będący pracownikami LAWP, zgodnie z art. 53 ustawy wdrożeniowej.
3. Członkowie KOP muszą spełniać wymogi określone w Podrozdziale 8.3 Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027, w szczególności w zakresie bezstronności.
4. W pracach KOP mogą uczestniczyć eksperci zewnętrzni, zgodnie z procedurami opisanymi w rozdz. 7.4 Regulaminu.
5. W pracach KOP mogą uczestniczyć obserwatorzy, będący przedstawicielami DZ PR.
6. Ocena dokonywana jest przez członków KOP na zasadzie „dwóch par oczu”.
7. Wynik oceny odnotowywany jest w kartach oceny i rejestrowany w WOD2021.
8. Ocena podzielona jest na etapy – ocenę formalną i merytoryczną.
9. Ocena formalna przeprowadzana jest w oparciu o zatwierdzone przez KM FEL kryteria wyboru projektów (załącznik nr 7 do Regulaminu):
  - a) formalne dostępu (kryteria obligatoryjne zerojedynkowe);
  - b) formalne poprawności (kryteria obligatoryjne zerojedynkowe);
10. Ocena merytoryczna przeprowadzana jest w oparciu o zatwierdzone przez KM FEL kryteria wyboru projektów (załącznik nr 7 do Regulaminu):
  - a) merytoryczne techniczne (kryteria obligatoryjne zerojedynkowe);
  - b) merytoryczne specyficzne (kryteria obligatoryjne zerojedynkowe);
11. Szczegółowe zasady oceny formalnej opisane zostały w rozdz. 7.2 Regulaminu.
12. Szczegółowe zasady oceny merytorycznej opisane zostały w rozdz. 7.3 Regulaminu.

7.2 Ocena formalna

1. Ocena formalna przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 45 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia, tj. od pierwszego posiedzenia KOP w ramach oceny formalnej, które odbywa się w terminie nie późniejszym niż 10 dni roboczych po zakończeniu naboru.
2. Zakończeniem oceny formalnej jest dokonanie oceny formalnej w odniesieniu do wszystkich złożonych projektów.
3. W uzasadnionych przypadkach termin oceny formalnej może zostać przedłużony, lecz nie więcej niż do 60 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia.
4. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia okoliczności zewnętrznych np. zmiany przepisów prawnych, decyzją Dyrektora LAWP termin oceny formalnej może zostać przedłużony do czasu ustania przyczyn, które wpłynęły na wydłużenie okresu niezbędnego do przeprowadzenia oceny formalnej.
5. Ocena formalna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o kryteria:

- a) formalne dostępu;
  - b) formalne poprawności.
6. Kryteria formalne, o których mowa w pkt. 5 są kryteriami zerojedynkowymi, obligatoryjnymi, których spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. Niespełnienie któregośkolwiek z nich skutkuje negatywną oceną projektu. Ocena ww. kryteriami polega na przyznaniu wartości logicznych: „TAK”, „NIE”, „NIE DOTYCZY”.
  7. W ramach oceny w oparciu o kryteria formalne, o których mowa w pkt. 5 lit. a), nie ma możliwości uzupełnienia/poprawiania wniosku.
  8. W ramach oceny w oparciu o kryteria, o których mowa w pkt. 5 lit. b) istnieje jednokrotna możliwość złożenia poprawy/uzupełnienia wniosku na wezwanie LAWP, z zastrzeżeniem pkt 9.
  9. Projekt może otrzymać negatywną ocenę na etapie oceny kryteriów formalnych poprawności bez wzywania wnioskodawcy do poprawy, w przypadku, gdy z zapisów dokumentacji aplikacyjnej jednoznacznie wynika, że projekt nie spełnia co najmniej jednego z ww. kryteriów, a wezwanie do uzupełnień/poprawy, złożenia wyjaśnień z założenia staje się bezcelowe, ze względu, że faktyczne okoliczności/przesłanki wpływające na niespełnienie kryterium już wystąpiły i wnioskodawca nie jest w stanie ich zmienić.
  10. W przypadku, o którym mowa w pkt. 8, LAWP kieruje do wnioskodawcy wezwanie do poprawy/uzupełnienia ze wskazaniem zakresu poprawy oraz terminu na jej dokonanie. Wnioskodawca może dokonać poprawy wniosku wyłącznie na wezwanie LAWP.
  11. Wezwanie przekazywane jest drogą elektroniczną w WOD2021. Jednocześnie w WOD2021 pojawi się informacja, że wniosek został skierowany do poprawy wraz z terminem na dokonanie tej poprawy oraz pismem zawierającym zakres wymaganej poprawy.
  12. Wnioskodawca składa poprawę/uzupełnienie wyłącznie w WOD2021.
  13. Termin na poprawę/uzupełnienia/wyjaśnienia na etapie oceny formalnej wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu skierowania w WOD2021 wniosku do poprawy. W tym czasie wnioskodawca może kontaktować się telefonicznie z LAWP w celu uzyskania ewentualnych wyjaśnień/wskazówek w zakresie wymaganej poprawy, z zastrzeżeniem, że LAWP nie dokonuje oceny i weryfikacji wprowadzanych przez wnioskodawcę poprawek/zmian bezpośrednio w WOD2021 w czasie trwania terminu na poprawę.
  14. Wnioskodawca we wskazanym terminie ma wyłącznie jednokrotną możliwość złożenia poprawionej/uzupełnionej dokumentacji, co oznacza, że po jej złożeniu WOD2021 zablokuje możliwość ponownego złożenia wniosku i/lub załączników.
  15. W przypadku poprawy/uzupełnienia wniosku, wnioskodawca zobligowany jest każdorazowo przedłożyć pismo przewodnie, w którym odniesie się do uwag skierowanych przez LAWP oraz opisz sposob dokonania poprawy. Ww. pismo przewodnie składane przez wnioskodawcę, w przypadku jeżeli zawiera oświadczenia i/lub wyjaśnienia niezbędne do dokonania oceny, musi zostać przez wnioskodawcę opatrzone klauzulą: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń” oraz musi zostać podpisane podpisem kwalifikowanym. Niespełnienie powyższych wymogów skutkuje negatywną oceną.

16. Wezwanie do poprawy/uzupełnienia wstrzymuje bieg oceny formalnej do czasu złożenia przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku lub do upływu terminu wyznaczonego na poprawę.
17. W przypadku, gdy wnioskodawca nie uwzględni całego zakresu poprawy z wezwania LAWP lub dokona błędnej poprawy, czego skutkiem będzie niespełnienie kryteriów wyboru projektów, projekt zostanie oceniony negatywnie, w ramach kryteriów, które po poprawie nie są spełnione (oceniana jest wersja wniosku złożonego po poprawie/uzupełnieniu – Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027, Podrozdział 8.2 pkt 7 lit. c).
18. W przypadku, gdy wnioskodawca nie złoży poprawy/uzupełnienia w wyznaczonym terminie projekt zostanie oceniony negatywnie, w ramach kryteriów, w których został wezwany do poprawy/uzupełnienia (oceniana jest wersja wniosku, który został skierowany do poprawy – Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027, Podrozdział 8.2 pkt 7 lit. b).
19. W przypadku, gdy po złożeniu poprawy/uzupełnienia projekt spełnia kryteria formalne zostaje zakwalifikowany do oceny merytorycznej.
20. W przypadku negatywnej oceny LAWP informuje pisemnie wnioskodawcę o negatywnym wyniku oceny wraz z podaniem uzasadnienia. Informacja przekazywana jest wnioskodawcy niezwłocznie po zatwierdzeniu wyników oceny formalnej przez ZWL.

7.3 Ocena merytoryczna

1. Ocena merytoryczna przeprowadzana jest w terminie nie dłuższym niż 90 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia, tj. od pierwszego posiedzenia KOP w ramach oceny merytorycznej, które odbywa się w terminie nie późniejszym niż 5 dni roboczych po zakończeniu oceny formalnej.
2. Zakończeniem oceny merytorycznej jest dokonanie oceny merytorycznej w odniesieniu do wszystkich projektów podlegających ocenie merytorycznej.
3. W uzasadnionych przypadkach termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony maksymalnie do 120 dni roboczych od dnia jej rozpoczęcia.
4. W wyjątkowych sytuacjach, w przypadku zaistnienia okoliczności zewnętrznych np. zmiany przepisów prawnych, decyzją Dyrektora LAWP termin oceny merytorycznej może zostać przedłużony, do czasu ustania przyczyn, które wpłynęły na wydłużenie okresu niezbędnego do przeprowadzenia oceny merytorycznej.
5. Ocena merytoryczna projektu dokonywana jest kolejno w oparciu o kryteria:
  - a) merytoryczne techniczne;
  - b) merytoryczne specyficzne;
6. Kryteria merytoryczne, o których mowa w pkt. 5 są kryteriami zerojedynkowymi, obligatoryjnymi, których spełnienie jest niezbędne do przyznania dofinansowania. Niespełnienie któregokolwiek z nich skutkuje negatywną oceną projektu. Ocena ww. kryteriami polega na przyznaniu wartości logicznych: „TAK”, „NIE”, „NIE DOTYCZY”.
7. W ramach oceny w oparciu o kryteria, o których mowa w pkt. 5 istnieje jednokrotna możliwość poprawy/uzupełnienia wniosku na wezwanie LAWP, z zastrzeżeniem pkt 8.

8. Projekt może otrzymać negatywną ocenę na etapie oceny kryteriów merytorycznych technicznych i specyficznych bez wzywania wnioskodawcy do poprawy, w przypadku, gdy z zapisów dokumentacji aplikacyjnej jednoznacznie wynika, że projekt nie spełnia co najmniej jednego z ww. kryteriów, a wezwanie do uzupełnień/poprawy, złożenia wyjaśnień z założenia staje się bezcelowe, ze względu, że faktyczne okoliczności/przesłanki wpływające na niespełnienie kryterium już wystąpiły i wnioskodawca nie jest w stanie ich zmienić.
9. W przypadku, o którym mowa w pkt. 7, LAWP kieruje do wnioskodawcy wezwanie do poprawy/uzupełnienia ze wskazaniem zakresu poprawy oraz terminu na jej dokonanie. Wnioskodawca może dokonać poprawy wniosku wyłącznie na wezwanie LAWP.
10. Wezwanie przekazywane jest drogą elektroniczną w WOD2021. Jednocześnie w WOD2021 pojawi się informacja, że wniosek został skierowany do poprawy wraz z terminem na dokonanie tej poprawy oraz pismem zawierającym zakres wymaganej poprawy.
11. Wnioskodawca składa poprawę/uzupełnienie wyłącznie w WOD2021.
12. Termin na poprawę na etapie oceny merytorycznej wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu skierowania w WOD2021 wniosku do poprawy. W tym czasie wnioskodawca może kontaktować się telefonicznie z LAWP w celu uzyskania ewentualnych wyjaśnień/wskazówek w zakresie wymaganej poprawy, z zastrzeżeniem, że LAWP nie dokonuje oceny i weryfikacji wprowadzanych przez wnioskodawcę poprawek/zmian bezpośrednio w WOD2021 w czasie trwania terminu na poprawę.
13. Wnioskodawca we wskazanym terminie ma wyłącznie jednokrotną możliwość złożenia poprawionej/uzupełnionej dokumentacji, co oznacza, że po jej złożeniu WOD2021 zablokuje możliwość ponownego złożenia wniosku i/lub załączników.
14. W przypadku poprawy/uzupełnienia wniosku, wnioskodawca zobligowany jest każdorazowo przedłożyć pismo przewodnie, w którym odniesie się do uwag skierowanych przez LAWP oraz opisz sposob dokonania poprawy. Ww. pismo przewodnie składane przez wnioskodawcę, w przypadku jeżeli zawiera oświadczenia i/lub wyjaśnienia niezbędne do dokonania oceny, musi zostać przez wnioskodawcę opatrzone klauzulą: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń” oraz musi zostać podpisane podpisem kwalifikowanym. Niespełnienie powyższych wymogów skutkuje negatywną oceną.
15. Wezwanie do poprawy/uzupełnienia wstrzymuje bieg oceny merytorycznej do czasu złożenia przez wnioskodawcę uzupełnionego/poprawionego wniosku lub do upływu terminu wyznaczonego na poprawę.
16. W przypadku, gdy wnioskodawca nie uwzględni całego zakresu poprawy z wezwania LAWP lub dokona błędnej poprawy, czego skutkiem będzie niespełnienie kryteriów wyboru projektów, projekt zostanie oceniony negatywnie, w ramach kryteriów, które po poprawie nie są spełnione (oceniana jest wersja wniosku złożonego po poprawie/uzupełnieniu – Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027, Podrozdział 8.2 pkt 7 lit. c).
17. W przypadku, gdy wnioskodawca nie złoży poprawy/uzupełnienia w wyznaczonym terminie projekt zostanie oceniony negatywnie, w ramach kryteriów, w których został wezwany do poprawy/uzupełnienia (oceniana jest wersja wniosku, który został skierowany do poprawy – Wytyczne dotyczące wyboru projektów na lata 2021-2027, Podrozdział 8.2 pkt 7 lit. b).

18. W przypadku negatywnej oceny LAWP informuje pisemnie wnioskodawcę o negatywnym wyniku oceny wraz z podaniem uzasadnienia. Informacja przekazywana jest wnioskodawcy niezwłocznie po zatwierdzeniu wyników oceny merytorycznej przez ZWL.

7.4 Udział ekspertów w procesie oceny

1. Eksperci mogą być powoływani wyłącznie z wykazu ekspertów, o którym mowa w art. 81 ustawy wdrożeniowej.
2. Eksperci muszą spełniać wymogi określone w Rozdziale 17 ustawy wdrożeniowej, w szczególności w zakresie bezstronności, o której mowa w art. 85 ustawy wdrożeniowej.
3. Eksperci nie dokonują całościowej oceny projektów. Wydana przez eksperta opinia ma jedynie charakter opiniodawczo-doradczy i nie jest wiążąca dla członków KOP oceniających dany projekt.

8. Wybór projektów do dofinansowania

8.1 Zakończenie oceny i wybór projektów do dofinansowania

1. Wyniki oceny merytorycznej są zatwierdzane uchwałą przez ZWL.
2. Po zatwierdzeniu wyników oceny merytorycznej przez ZWL, nie później niż w terminie 7 dni, LAWP na stronie internetowej funduszeUE.lubelskie.pl oraz na portalu publikuje informację o ocenionym projekcie wraz ze wskazaniem przyznanej kwoty dofinansowania.
3. Po zatwierdzeniu wyników oceny merytorycznej przez ZWL, nie później niż w terminie 7 dni, LAWP na stronie internetowej funduszeUE.lubelskie.pl publikuje informację o składzie KOP.
4. W przypadku wyboru projektu do dofinansowania, wnioskodawca jest niezwłocznie informowany o wyborze projektu. Informacja przekazywana jest w formie pisemnej, listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
5. Po wysłaniu informacji, o której mowa w pkt. 4, w przypadku wnioskodawców, którzy jako osobę upoważnioną do zarządzania projektem w CST2021 wskazali osobę nieposiadającą konta w aplikacji SL2021 Projekty wnioskodawca jest informowany o konieczności zarejestrowania w SL2021 Projekty osoby zarządzającej, po otrzymaniu wiadomością e-mail linku do rejestracji w SL2021 Projekty.

8.2 Wybór projektów do dofinansowania w przypadku zwiększenia alokacji lub pojawienia się wolnych środków

1. Kwota dostępnej alokacji może ulec zwiększeniu zarówno przed zakończeniem postępowania, jak i po jego zakończeniu, o ile dostępne są środki.
2. W przypadku zwiększenia alokacji przed zakończeniem postępowania zmianie ulega Regulamin zgodnie z rozdz. 3.2 Regulaminu.

9. Warunki zawarcia umowy o finansowaniu

9.1 Dopuszczalne zmiany przed zawarciem umowy o finansowaniu

1. Przed podpisaniem umowy o finansowaniu (dalej umowa) wnioskodawca w ograniczonym zakresie może wprowadzić w projekcie zmiany, z wyłączeniem zmian, o których mowa w pkt. 2. Zmiany, które wnioskodawca może wprowadzić mogą mieć wyłącznie charakter techniczny i/lub porządkowy.

2. W zakresie każdej zmiany wnioskodawca musi uzyskać akceptację LAWP. W celu uzyskania akceptacji LAWP, wnioskodawca zobowiązany jest do złożenia za pośrednictwem SL2021 Projekty „wniosku o zmianę” ze wskazaniem uzasadnienia wprowadzonych zmian.

9.2 Procedury poprzedzające zawarcie umowy o finansowaniu

9.2.1 Rejestracja w SL2021 Projekty

1. Po wyborze projektu do dofinansowania w celu zawarcia umowy niezbędne jest posiadanie przez osobę upoważnioną przez wnioskodawcę do zarządzania projektem w CST2021, wskazaną we wniosku w WOD2021, konta użytkownika w SL2021 Projekty.
2. Instrukcja dla użytkowników SL2021 Projekty stanowi załącznik nr 4 do Regulaminu.
3. Rejestracja w SL2021 Projekty, dla wnioskodawców nieposiadających konta użytkownika w tej aplikacji, jest jedną z czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10 ustawy wdrożeniowej.

9.2.2 Załączniki wymagane przed podpisaniem umowy o finansowaniu

1. Wnioskodawca przed podpisaniem umowy zobligowany jest, na wezwanie LAWP, do przedłożenia wszystkich wymaganych załączników, określonych w Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie (Załącznik nr 5 do Regulaminu), co jest jedną z czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 10 ustawy wdrożeniowej.
2. Załączniki, o których mowa w pkt. 1, muszą zostać przygotowane i złożone w SL2021 Projekty, zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie (Załącznik nr 5 do Regulaminu).
3. Po dokonaniu przez wnioskodawcę rejestracji w SL2021 Projekty, o której mowa w rozdz. 8.2.1 Regulaminu, LAWP w SL2021 Projekty kieruje do wnioskodawcy wezwanie w sprawie przedłożenia załączników wymaganych przed podpisaniem umowy, ze wskazaniem terminu na ich przedłożenie.
4. Termin na złożenie załączników wynosi 10 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania w SL2021 Projekty wezwania LAWP do ich przedłożenia.
5. Na pisemną prośbę wnioskodawcy istnieje możliwość wydłużenia terminu, o którym mowa w pkt. 4, z zastrzeżeniem konieczności zachowania terminu wyznaczonego na zawarcie umowy, tj. 30 dni roboczych od dnia następnego po dniu wysłania pierwszego wezwania do złożenia załączników.
6. W przypadku niezłożenia załączników w SL2021 Projekty w wyznaczonym terminie, w tym niezłożenia prośby, o której mowa w pkt. 5 lub niezłożenia załączników w wydłużonym na prośbę wnioskodawcy terminie, LAWP w SL2021 Projekty kieruje do wnioskodawcy ostateczne wezwanie do złożenia załączników, ze wskazaniem terminu na ich złożenie, który wynosi 5 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania w SL2021 Projekty ostatecznego wezwania LAWP do ich przedłożenia.
7. Niezłożenie przez wnioskodawcę załączników wymaganych do umowy w wyznaczonym terminie, pomimo ostatecznego wezwania, skutkuje odmową podpisania umowy na podstawie art. 61 ust. 7 pkt 1 ustawy wdrożeniowej.

8. W przypadku, gdy przedłożone załączniki wymagane do podpisania umowy o finansowaniu są niekompletne, nieprawidłowo wypełnione lub gdy ich treść budzi wątpliwości co do rzetelności ich wypełnienia, LAWP w SL2021 Projekty kieruje do wnioskodawcy wezwanie w sprawie poprawy/uzupełnienia załączników, ze wskazaniem terminu na dokonanie poprawy, który wynosi 5 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania w SL2021 Projekty wezwania LAWP w sprawie poprawy załączników.
9. Wysłanie do wnioskodawcy wezwania w sprawie poprawy załączników wstrzymuje bieg terminu wyznaczonego na podpisanie umowy o finansowaniu (tj. 30 dni roboczych od dnia następnego po dniu wysłania pierwszego wezwania do złożenia załączników) do czasu złożenia przez wnioskodawcę poprawionych załączników lub upływu terminu na ich złożenie.
10. Na pisemną prośbę wnioskodawcy istnieje możliwość wydłużenia terminu, o którym mowa w pkt. 8, z zastrzeżeniem konieczności zachowania terminu wyznaczonego na zawarcie umowy o finansowaniu, tj. 30 dni roboczych od dnia następnego po dniu wysłania pierwszego wezwania do złożenia załączników.
11. W przypadku niezłożenia poprawionych załączników w SL2021 Projekty w wyznaczonym terminie, w tym niezłożenia prośby, o której mowa w pkt. 10 lub niezłożenia poprawionych załączników w wydłużonym na prośbę wnioskodawcy terminie, LAWP w SL2021 Projekty kieruje do wnioskodawcy ostateczne wezwanie w sprawie poprawy/uzupełnienia załączników, ze wskazaniem terminu na ich złożenie, który wynosi 5 dni roboczych, liczonych od dnia następnego po dniu wysłania w SL2021 Projekty ostatecznego wezwania LAWP w sprawie poprawy/uzupełnienia załączników wymaganych do umowy o finansowaniu.
12. Niezłożenie przez wnioskodawcę poprawionych załączników w wyznaczonym terminie, pomimo ostatecznego wezwania, skutkuje odmową podpisania umowy na podstawie art. 61 ust. 7 pkt 1 ustawy wdrożeniowej.

9.2.3 Przesłanki, mogące skutkować odmową podpisania umowy o finansowaniu

1. Poza okolicznościami opisanymi w rozdz. 9.2.1 oraz 9.2.2 Regulaminu, skutkującymi odmową podpisania umowy, na podstawie art. 61 ust. 7 pkt 1 ustawy wdrożeniowej (brak rejestracji w SL2021 Projekty lub brak załączników wymaganych przed podpisaniem umowy), LAWP odmawia podpisania umowy w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 7 pkt. 3-4 ustawy wdrożeniowej.
2. W odniesieniu do art. 61 ust. 7 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, w przypadku, gdy po wyborze projektu do dofinansowania doszło do unieważnienia postępowania, LAWP odmawia podpisania umowy i informuje wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości zawarcia umowy.
3. W odniesieniu do art. 61 ust. 7 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, po wyborze projektu do dofinansowania LAWP może w uzasadnionych przypadkach odmówić podpisania umowy w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 7 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, tj. zachodzi obawa wyrządzenia szkody w mieniu publicznym w następstwie zawarcia umowy o finansowaniu, w szczególności gdy w stosunku do wnioskodawcy będącego osobą fizyczną lub członka organów zarządzających wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną toczy się postępowanie karne lub karne skarbowe za przestępstwo:

- a) składania fałszywych zeznań,
  - b) przekupstwa,
  - c) przeciwko mieniu,
  - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - e) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
  - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - g) przeciwko systemowi bankowemu,
  - h) inne związane z wykonywaniem działalności gospodarczej lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, w związku z dofinansowaniem, które zostało udzielone ze środków publicznych na realizację projektu temu wnioskodawcy, podmiotowi powiązanemu z nim osobowo lub kapitałowo lub członkowi organów zarządzających tego wnioskodawcy lub podmiotu.
4. Obok okoliczności wymienionych powyżej, przesłanką do odmowy podpisania umowy jest przedłożenie przez wnioskodawcę podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów, podanie przez wnioskodawcę nieprawdziwych lub nierzetelnych danych, złożenie przez niego nierzetelnych lub nieprawdziwych oświadczeń w toku ubiegania się o dofinansowanie, co do okoliczności mogących mieć wpływ na wynik oceny.

9.2.4 Skierowanie do ponownej oceny

1. Umowa może zostać zawarta wyłącznie jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria wyboru projektów, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.
2. W przypadku, gdy przed podpisaniem umowy LAWP poweźmie wiedzę, o okolicznościach mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projekt zostaje skierowany do ponownej oceny, na podstawie art. 61 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.
3. LAWP za pośrednictwem SL2021 Projekty informuje wnioskodawcę o skierowaniu projektu do ponownej oceny.
4. Ponowna ocena dokonywana jest zgodnie z zapisami rozdz. 7 Regulaminu i rozpoczyna się nie później niż w terminie 5 dni roboczych, licząc od dnia następnego po dniu przekazania wnioskodawcy informacji o skierowaniu projektu do ponownej oceny.

9.3 Podpisanie umowy o finansowaniu

1. Umowa podpisywana jest w terminie nie dłuższym niż 30 dni roboczych, licząc od dnia następnego po dniu wysłania w SL2021 Projekty pierwszego wezwania do wnioskodawcy w sprawie złożenia załączników wymaganych przed podpisaniem umowy.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach podpisanie umowy może nastąpić w terminie późniejszym, po uzyskaniu zgody Dyrektora LAWP, w terminie indywidualnie z nim ustalonym.
3. Umowa podpisywana jest w SL2021 Projekty podpisem kwalifikowanym, zgodnie z instrukcją użytkownika SL2021 Projekty (załącznik nr 4 do Regulaminu).
4. LAWP, po przygotowaniu umowy, przekazuje ją w SL2021 Projekty do podpisu wnioskodawcy.

5. Po podpisaniu przez wnioskodawcę umowy podpisem kwalifikowanym w SL2021 Projekty, umowę podpisuje Dyrektor LAWP - podpisem kwalifikowanym w SL2021 Projekty.
6. Podpisaną umowę podpisami kwalifikowanymi w SL2021 Projekty przez wszystkie strony uznaje się za zawartą, a datą jej zawarcia jest złożenie podpisu przez ostatnią ze stron.
7. Zgodnie z zapisami umowy o finansowaniu z załącznikami oraz zgodnie z art. 50 Rozporządzenia ogólnego (w szczególności z załącznikiem IX – Komunikacja i Widoczność) beneficjent będzie zobowiązany do wypełniania obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym informowania społeczeństwa o dofinansowaniu projektu przez Unię Europejską.

10. Procedura odwoławcza

W ramach postępowania nie ma zastosowania procedura odwoławcza, o której mowa w Rozdziale 16 ustawy wdrożeniowej.

11. Polityki horyzontalne

1. Zgodnie z zapisami art. 9 Rozporządzenia ogólnego należy przestrzegać, na każdym z etapów wdrażania programów (tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli), zasad horyzontalnych, w tym równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji. Wybrany projekt do dofinansowania musi być zgodny z wymogami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (w szczególności art.19), w tym Komentarzami Ogólnymi 4 i 5 oraz uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych, z należytym poszanowaniem zasad równości, wolności wyboru, prawa do niezależnego życia, dostępności i zakazu wszelkich form segregacji. Inwestycje muszą wykazać zgodność działań odnośnie przestrzegania zobowiązań w zakresie praw człowieka, a mianowicie Kartą Praw Podstawowych (KPP), Europejskim Filarem Praw Społecznych, Strategią na rzecz praw osób niepełnosprawnych 2021-2030.
2. Ponadto cele Funduszy należy realizować zgodnie z celem wspierania zrównoważonego rozwoju i zasady „nie czyni poważnych szkód”.
3. W związku z powyższym, projekty realizowane w ramach FEL 2021-2027 muszą przyczyniać się do realizacji opisanych zasad horyzontalnych.

11.1 Zasada równości kobiet i mężczyzn

Zasada równości kobiet i mężczyzn polega na zapewnieniu sytuacji, w której kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki oraz gdy mają oni równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci. Jej realizacja polega również na uwzględnieniu perspektywy płci w głównym nurcie wszystkich procesów i działań w ramach programów.

1. Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia we wniosku sposobu realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektu.
2. Podczas analizy potrzeby realizacji projektu wnioskodawca powinien uwzględnić sytuację kobiet i mężczyzn biorąc pod uwagę, czy istnieją bariery równościowe (systemowe

nierówności i ograniczenia jednej z płci, najczęściej kobiet, które są powielane i utrwalane społecznie i kulturowo) w kontekście obszaru realizacji projektu/tematyki projektu.

3. Wnioskodawca powinien wskazać, jakiego rodzaju działania zostaną zrealizowane w projekcie na rzecz niwelowania zdiagnozowanych barier równościowych.
4. W przypadku kiedy nie zdiagnozowano żadnych barier równościowych, należy we wniosku o dofinansowanie przewidzieć działania, zmierzające do przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i wnioskodawca powinien zadeklarować, że będzie przestrzegał zasady równości kobiet i mężczyzn, tak, aby na żadnym etapie realizacji projektu ww. bariery się nie pojawiły.
5. Działaniem wspierającym równość kobiet i mężczyzn jest budowanie przekazu informacyjnego i promocyjnego w oparciu o przekazy wolne od stereotypów (język, grafika, obrazy). We wniosku o dofinansowanie powinna się znaleźć informacja o tym, w jaki sposób ten niestereotypowy przekaz będzie realizowany.
6. Wnioskodawca powinien również wskazać, w jaki sposób planuje zapewnić realizację zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach procesu zarządzania projektem. Informacja ta powinna zawierać propozycję konkretnych działań, jakie zostaną podjęte w projekcie w ramach zarządzania. Równościowe zarządzanie projektem polega przede wszystkim na zapewnieniu, że osoby zaangażowane w realizację projektu (na przykład personel odpowiedzialny za zarządzanie, personel merytoryczny, personel wykonawcy/partnera) posiadają odpowiednią wiedzę w zakresie obowiązku przestrzegania zasady równości kobiet i mężczyzn i potrafią stosować tę zasadę w codziennej pracy przy projekcie.
7. Dopuszczalne jest także uznanie neutralności projektu w stosunku do zasady równości kobiet i mężczyzn. O neutralności można mówić jednak tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie wnioskodawca uzasadni, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie zgodności z ww. zasadą, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające.

11.2 Zasada równości szans i niedyskryminacji

Zasada równości szans i niedyskryminacji zakłada umożliwienie wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

1. Wnioskodawcy zobowiązani są do przedstawienia we wniosku sposobu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji w ramach projektu.
2. Dbanie o równość szans to przede wszystkim aktywne działanie i znajdowanie rozwiązań przyczyniających się do zmniejszania barier, których doświadczają różne grupy społeczne w swobodnym dostępie do dóbr, usług, informacji, infrastruktury.
3. Wnioskodawcy są zobligowani do wpisania potrzeb osób z niepełnosprawnościami w logikę projektu i uwzględnienia potrzeb tych osób na każdym etapie realizacji projektu. Niezbędna jest analiza potrzeb i barier osób z niepełnosprawnościami w obszarze realizacji projektu i tematyki projektu, zaplanowanie działań dostępnych dla wszystkich zainteresowanych (również działań horyzontalnych jak np. promocja projektu, zarządzanie projektem),

zaprojektowanie produktów zgodnych z zasadą uniwersalnego projektowania względem dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.

4. Podczas analizy potrzeby realizacji projektu wnioskodawca powinien sprawdzić sytuację osób z niepełnosprawnościami w kontekście obszaru realizacji projektu/tematyki projektu i zidentyfikować ich potrzeby, które ze względu na typ niepełnosprawności mogą być bardzo zróżnicowane.
5. Wnioskodawcy powinni zidentyfikować, czy i jeśli tak to w jakim stopniu problem, który będzie złagodzony czy rozwiązany dzięki realizacji projektu, dotyczy osób z niepełnosprawnościami i zaplanować takie działania, które umożliwią dostęp do projektu i jego efektów wszystkim potencjalnym uczestnikom/użytkownikom.
6. Każdy projekt powinien być realizowany z poszanowaniem praw określonych w Karcie praw podstawowych UE:
  - a) poszanowanie godności osoby ludzkiej,
  - b) wolność,
  - c) demokracja,
  - d) równość,
  - e) państwo prawne,
  - f) poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

Z tych zasad wynika jednocześnie bezpośredni zakaz dyskryminacji, tj. nieuprawnionego wykluczania, różnicowania lub ograniczania w ramach podejmowanych działań projektowych jakichkolwiek osób ze względu na takie przesłanki jak płeć, rasa, pochodzenie etniczne, religia, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientacja seksualna.

7. Wnioskodawca musi zapewnić dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia oraz dostępność wszystkich produktów projektu (które nie zostały uznane za neutralne) dla wszystkich ich użytkowników. Wnioskodawca zobowiązany jest do zapewnienia dostępności oferowanego wsparcia zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027, które stanowią załącznik nr 2 do Wytocznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. W przypadku projektów (w tym ich produktów) nieobjętych standardem dostępności beneficjent powinien zapewnić realizację zasady dostępności w ramach innych działań projektowych, np. na poziomie zarządzania projektem lub działań informacyjno- promocyjnych (np. strona projektu zgodna z WCAG 2.1 – w tłumaczeniu na język polski: wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w Internecie).
8. Zasada może być realizowana poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. Są to narzędzia umożliwiające kompleksowe podejście do planowania i projektowania zarówno produktów jak i odpowiedniego otoczenia, mając na celu promowanie społeczeństwa włączającego wszystkich obywateli oraz zapewniając im pełną równość oraz możliwość uczestnictwa.
9. Koncepcja uniwersalnego projektowania jest realizowana przez zastosowanie co najmniej standardów dostępności, które stanowią załącznik nr 2 do Wytocznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

10. W sytuacjach wyjątkowych dopuszcza się odstępstwa od ww. wymogu, pod warunkiem rzeczowego uzasadnienia w treści wniosku o dofinansowanie, dlaczego projekt nie będzie spełniał wymogu dostępności poprzez koncepcje uniwersalnego projektowania. Zasadność takiego wyłączenia każdorazowo jest oceniona przez Instytucję Organizującą Nabór podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie. W przypadku każdej nowotworzonej inwestycji konieczna jest zatem ocena zgodności danego produktu z koncepcją uniwersalnego projektowania a mechanizm racjonalnych usprawnień (został poniżej opisany), powinien być stosowany jedynie po wcześniejszym stwierdzeniu braku możliwości zastosowania koncepcji uniwersalnego projektowania. Ewentualna neutralność projektu w stosunku do zasady dostępności, powinna być rozumiana w kategoriach wyjątku od reguły. W tych wyjątkowych przypadkach, gdy produkty projektu wprost nie realizują zasady dostępności dopuszczalne jest wykazanie neutralności produktów projektu. Należy jednocześnie podkreślić, iż przyjęcie do realizacji projektów, w przypadku których aspekt zapewnienia dostępności został w nieuzasadniony sposób pominięty, stanowi naruszenie przepisów Rozporządzenia ogólnego. Należy również zauważyć, iż jeśli przynajmniej jeden z elementów projektu realizuje zasadę dostępności, nie jest to projekt neutralny. W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. Wnioskodawca musi wykazać we wniosku o dofinansowanie projektu, że dostępność nie dotyczy danego produktu (lub usługi). Ostateczna decyzja o uznaniu danego produktu (lub usługi) za neutralny należy do oceny wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Uznanie neutralności określonych produktów (usług) projektu nie zwalnia jednak beneficjenta ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.
11. Produkty projektów muszą być dostępne, czyli zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania. Projektowanie produktów, środowiska pracy, programów i usług powinno następować w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Jednym z najważniejszych celów uniwersalnego projektowania jest promowanie równości i zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez usuwanie istniejących barier i zapobieganie powstawaniu nowych.
12. Przykłady dostępnych produktów projektu zgodnych z koncepcją uniwersalnego projektowania:
- a) zasoby cyfrowe – strony internetowe, publikacje w wersji elektronicznej, szkolenia e-learningowe itp.: stosowanie wytycznych WCAG 2.1 oraz języka łatwego do czytania i zrozumienia,
  - b) multimedia – filmy, nagrania dźwiękowe, animacje, infografiki itp. – stosowanie transkrypcji tekstowej, audiodeskrypcji, języka łatwego do czytania i zrozumienia, tłumaczenia na język migowy,

- c) materiały drukowane – publikacje, artykuły, plakaty, ulotki, dokumenty rekrutacyjne itp.: stosowanie języka łatwego do czytania i zrozumienia, używanie czytelnych, bezszeryfowych czcionek, stosowanie większej czcionki etc.,
- d) remont budynku - zastosowanie automatycznie otwieranych drzwi wejściowych, zamontowanie podjazdu dla wózków, oznakowanie obiektu tablicami z treścią w alfabecie Braille'a.

13. Wnioskodawca w celu zapewnienia dostępności projektu dla osób z niepełnosprawnościami, ma możliwość zastosowania w projekcie kosztów związanych z mechanizmem racjonalnych usprawnień wtedy, gdy nie przewidział uczestnictwa w projekcie osób ze szczególnym rodzajem niepełnosprawności. Trzeba jednak pamiętać, że racjonalne usprawnienia powinny być mechanizmem wtórnym w zakresie zapewnienia dostępności, gdyż z zasady każde wsparcie, zarówno w projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, jak i ogólnodostępnych, powinno być dostępne.
14. Mechanizm racjonalnych usprawnień, który oznacza możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub członkini/członkowi personelu projektu). Mechanizm ten jest definiowany, jako konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Zgodnie z zapisami Wytocznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027, w projektach, w których pojawiły się nieprzewidziane na etapie planowania wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, jest możliwe zastosowanie MRU. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie. Mechanizm racjonalnych usprawnień znajduje więc zastosowanie w przypadku, gdy nie ma możliwości realizacji wsparcia w środowisku wprost dostępnym lub gdy koszt uzyskania dostępności byłby wysoki. Mechanizm racjonalnych usprawnień jak wspomniano powyżej to mechanizm uruchamiany dopiero w trakcie realizacji projektu, gdy do udziału w projekcie zgłoszą się osoby z niepełnosprawnością, których udziału nie przewidziano na etapie przygotowania projektu. Pozwala on na elastyczne reagowanie na potrzeby uczestników i zapewnia im optymalne (szyte na miarę) usprawnienia. Co do zasady, środki na finansowanie MRU nie są planowane w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie.
15. W przypadku wystąpienia w projekcie potrzeby sfinansowania kosztów związanych z zapewnieniem dostępności, beneficjent ma możliwość skorzystania z przesunięcia środków w budżecie projektu lub wykorzystania powstałych oszczędności. W przypadku braku możliwości pokrycia wydatków związanych z MRU z bieżącego budżetu projektu, LAWP umożliwi zwiększenie wartości projektu o niezbędne koszty MRU – pod warunkiem dostępności środków.
16. Decyzję w sprawie sfinansowania MRU podejmuje LAWP, biorąc pod uwagę między innymi zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów w projekcie.
17. Średni koszt MRU na 1 osobę w projekcie nie może przekroczyć 15 tysięcy PLN brutto.

11.3 Zasada zrównoważonego rozwoju

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oznacza zaspokajanie potrzeb współczesności w taki sposób, aby nie ograniczać możliwości przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój obejmuje aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Każdy projekt, stosownie do swojego charakteru, powinien służyć zachowaniu, ochronie i poprawie jakości środowiska, ochronie zdrowia ludzkiego, ostrożnemu i racjonalnemu wykorzystaniu zasobów naturalnych, zwalczania negatywnych skutków zmian klimatu.

1. Wsparcie może być udzielone jedynie takim projektom, które są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.
2. Przykładowe działania świadczące o uwzględnieniu w planowanym przedsięwzięciu zasady zrównoważonego rozwoju:
  - a) oszczędne gospodarowanie zasobami (np. energią, wodą itd.),
  - b) używanie materiałów nadających się w pełni do recyklingu i technologii przyjaznych środowisku,
  - c) minimalizowanie ilości odpadów,
  - d) uwzględnianie kwestii środowiskowych w opracowaniu i zakupie technologii,
  - e) wybieranie takich miejsc spotkań, do których można dotrzeć środkami komunikacji zbiorowej oraz informowanie o takiej możliwości dojazdu w zaproszeniu, przy organizacji wydarzeń wybieranie obiektów dbających o ochronę środowiska, realizujących strategię społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju (posiadające stosowne certyfikaty), w tym obiekty:
    - zapewniające dostępność dla osób z niepełnosprawnościami,
    - w których prowadzona jest segregacja śmieci,
    - energooszczędne,
    - zapewniające wyposażenie i sprzęt energooszczędny,
  - f) minimalizowanie ilości drukowanych materiałów (druk dwustronny, oszczędności tonera, wykorzystanie papieru z odzysku), preferowanie materiałów w formie elektronicznej,
  - g) preferowanie cateringu z wykorzystaniem produktów lokalnych, sezonowych, ekologicznych, fair trade (sprawiedliwy handel), przygotowanego przez podmioty ekonomii społecznej (np. spółdzielnie społeczne, zakłady pracy chronionej itp.),
  - h) podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej,
  - i) wykorzystywanie, w miarę możliwości, zrównoważonych środków transportu (np. pociąg zamiast samolotu), zwiększone wykorzystania takich sposobów interakcji, które nie wymagają podróży.

11.4 Zasada „nie czyn poważnych szkód”

Zasada „nie czyn poważnych szkód” (ang. Do not significant harm - DNSH) stanowi element zasady horyzontalnej zrównoważonego rozwoju.

1. Zasada „nie czynić poważnych szkód” dotyczy wszystkich projektów. Projekty, które nie będą zgodne z tą zasadą, nie mogą otrzymać dofinansowania. Zwłaszcza projekty obejmujące inwestycje infrastrukturalne będą szczegółowo weryfikowane w zakresie przestrzegania tej zasady.
2. Zasadę „nie czynić poważnych szkód” zdefiniowano dla sześciu celów środowiskowych. „Czynienie poważnej szkody” występuje, gdy projekt:
  - a) prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych,
  - b) prowadzi do nasilenia niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych, przyszłych warunków klimatycznych,
  - c) szkodzi:
    - dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu wód powierzchniowych (np. rzeki, jeziora, sztucznego zbiornika wodnego) i wód podziemnych; lub
    - dobremu stanowi środowiska wód morskich,
  - d) prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub zasobów naturalnych, takich jak nieodnawialne źródła energii, surowce, woda i grunty, na co najmniej jednym z etapów cyklu życia produktów, w tym pod względem trwałości produktów, a także możliwości ich naprawy, ulepszenia, ponownego użycia lub recyklingu;
    - prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; lub
    - długotrwałe składowanie odpadów może wyrządzać poważne i długoterminowe szkody dla środowiska;

proceeds to a significant increase in emissions of pollutants to air, water or land in comparison with the situation before the start of the activity, to a significant extent harms good status and resilience of ecosystems or is harmful to the status of conservation of habitats and species, in particular habitats and species of interest to the Union.

12. Unieważnienie postępowania

1. LAWP unieważnia postępowanie, w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 58 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, tj.:
  - a) w terminie naboru nie złożono wniosku lub
  - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektu do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć lub
  - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.
2. Unieważnienie postępowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje co najmniej jedna z trzech przesłanek z pkt. 1.
3. Unieważnienie postępowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt. 1 lit. b lub c.

4. Ponadto postępowanie może zostać unieważnione po zakończeniu naboru, gdy wniosek złożony w ramach naboru zostanie anulowany przez wnioskodawcę, zgodnie z procedurą określoną w Rozdziale 3.6 Regulaminu.
5. Postępowanie nie może zostać unieważnione, jeżeli została zawarta umowa o finansowaniu w ramach postępowania.
6. W przypadku unieważnienia postępowania, o którym mowa w niniejszym Rozdziale, zastosowanie mają zapisy Rozdziału 10 Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027.

13. Klauzula informacyjna dla wnioskodawców oraz beneficjentów

Wnioskodawca jest zobligowany do potwierdzenia w załączniku I.1 Informacja do wniosku o dofinansowanie – zakładka „Oświadczenia”, że zapoznał się z poniższą klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych.

Zgodnie z art. 13 RODO informuję, że

1. Administratorem danych, który odpowiada za przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych, jest Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie z siedzibą przy ul. Wojciechowskiej 9A, 20-704 Lublin (nr telefonu +48 81 46 23 800, adres e-mail: lawp@lawp.eu).
2. Administrator danych osobowych wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się drogą elektroniczną pod adresem e-mail: iod.lawp@lawp.lubelskie.pl.
3. Podstawami prawnymi przetwarzania Pani/Pana danych osobowych są:
  - art. 6 ust. 1 lit. c RODO w zw. z art. 8 ust. 2 w zw. z art. 9 ust. 1 i art. 87 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”) na podstawie zawartego pomiędzy Instytucją Zarządzającą a Lubelską Agencją Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie „Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027” oraz w zw. z art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej,
  - art. 6 ust. 1 lit. b RODO tj. przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą przed zawarciem umowy - w razie wyboru Pana/Pani projektu do dofinansowania skutkującego podjęciem działań zmierzających do zawarcia umowy oraz jej zawarcia,
  - art. 10 RODO w przypadku przetwarzania danych osobowych dot. wyroków skazujących i czynów zabronionych w zw. z art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Pani/Pana dane będą przetwarzane w następujących celach:
  - naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania,
  - zawierania umów o dofinansowanie projektu lub podejmowania decyzji o dofinansowaniu projektu,
  - zlecenia płatności, wypłat oraz dokonywania płatności,
  - monitorowania postępów realizacji programu,
  - nakładania korekt finansowych,
  - prowadzenie kontroli realizacji projektów,
  - odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi,
  - ewaluacji programu,
  - prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych,
  - archiwizacji.
5. Dane mogą być udostępnione podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa w tym Instytucji Koordynującej UP (minister właściwy ds. rozwoju regionalnego), ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych, instytucji audytowej, a także podmiotom, którym wymienione podmioty powierzyły realizację zadań na podstawie odrębnej umowy, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań wynikających z przepisów ustawy wdrożeniowej oraz podmiotom świadczącym usługi na rzecz Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie: operatorom pocztowym i kurierom, dostawcom systemów informatycznych i usług (np. usługi wykonania badania ewaluacyjnego na zlecenie Instytucji Zarządzającej; usługi eksperckie w zakresie oceny projektów) oraz Lubelskiemu Centrum Innowacji i Technologii z zastrzeżeniem zapewnienia odpowiedniej ochrony danych osobowych.
6. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, a następnie przechowywane na podstawie przepisów prawa o archiwizacji zgodnie z terminami określonymi w jednolitym rzeczowym wykazie akt w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w przypadku zakończenia funkcjonowania LAWP archiwa zostaną przeniesione do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego z siedzibą przy ul. A. Grottgera 4, archiwa Państwowe.
7. Ma Pani/Pan prawo żądać dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania oraz ograniczenia ich przetwarzania.
8. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z siedzibą w Warszawie, ul. Stawki 2, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych narusza przepisy RODO.
9. Podanie danych osobowych, wskazanych w art. 87 ustawy wdrożeniowej, wymienionych we wniosku o dofinansowanie, wnioskach o płatność oraz innych formularzach uzupełnianych w CST2021 jest wymogiem ustawowym a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości złożenia danego wniosku lub realizacji czynności, do której są one wymagane. W przypadku zawierania umowy o dofinansowanie projektu podanie danych osobowych jest warunkiem jej zawarcia, a ich niepodanie skutkuje brakiem możliwości jej zawarcia.
10. Wnioskodawca/beneficjent na podstawie art. 87 ust. 1 w zw. z art. 88 ustawy wdrożeniowej jest odrębnym administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 RODO, w związku z czym spoczywają na nim wszystkie obowiązki wynikające ze wskazanego aktu prawnego oraz innych przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym wypełnianie obowiązku informacyjnego.

14. Załączniki

1. Instrukcja dotycząca przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie w WOD2021.
2. Instrukcja użytkownika Aplikacji WOD2021 Wnioski o dofinansowanie - Część ogólna.
3. Instrukcja użytkownika Aplikacji WOD2021 Wnioski o dofinansowanie – Wnioskodawca.
4. Instrukcja dla użytkowników SL2021 Projekty.
5. Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie.
  - I.1 Informacja do wniosku o dofinansowanie;
  - I.2 Wzór oświadczenia dotyczącego możliwości posiadania dostępu do środków publicznych;
  - I.3 Wzór upoważnienia do reprezentowania wnioskodawcy;
  - I.4 Wzór oświadczenia osoby upoważnionej do zarządzania projektem w CST2021.
6. Opis wskaźników.
7. Kryteria wyboru projektów.
8. Ocena ex ante wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027 w województwie lubelskim z 2021 r. wraz z aktualizacją.